

บทคัดย่อ

171238

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหาการยกเว้นค่าอุตสาหกรรมเนียมในคดีแรงงาน

ชื่อผู้เขียน : นายอิษวัต สุจินนัสกุล

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2546

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. ศาสตราจารย์ปัญญา สุทธิปดี ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์อรรณพ พจนานุรัตน์

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ.2522 ได้กำหนดยกเว้นค่าอุตสาหกรรมเนียมในการดำเนินคดีในชั้นศาลเพื่อให้ลูกจ้างซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนยากจนได้มีโอกาสนำคดีอันเป็นข้อพิพาททางด้านแรงงานขึ้นสู่การพิจารณาของศาลแรงงาน ภายใต้ปรัชญาที่ว่า การดำเนินคดีควรเป็นไปโดยสะดวก ประหยัด รวดเร็ว และเสมอภาค บทบัญญัติดังกล่าวแม้จะมีผลดีแก่คู่ความที่ยากจน แต่ก็ยังเป็นช่องทางให้เกิดปัญหาขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการนำเอาเงินของรัฐไปจ่ายค่าใช้จ่ายบางประเภทในการดำเนินคดีแทนคู่ความ การนำคดีซึ่งควรจะฟ้องในศาลแพ่งแต่กลับฉวยโอกาสนำคดีมาฟ้องในศาลแรงงานหรือฟ้องโดยแก๊งเรียกทนายทรัพย์สูงๆ จากคดีละเมิดและค่าเสียหายจากการเลิกจ้างไม่เป็นธรรมจากการศึกษา การเรียกเก็บค่าอุตสาหกรรมเนียมในต่างประเทศพบว่าได้แบ่งออกเป็น 2 กรณี กล่าวคือ ยกเว้นค่าอุตสาหกรรมเนียมให้ทั้งหมดแต่มีระบบการแบ่งแยกคดีอย่างชัดเจนระหว่างคดีแรงงานกับคดีแพ่งส่วนอีกกลุ่มหนึ่งไม่ยกเว้น ค่าอุตสาหกรรมเนียมให้เสียทีเดียว แต่คิดค่าอุตสาหกรรมเนียมน้อยกว่าในคดีแพ่งทั่วไป รวมทั้งมีมาตรการต่างๆ เช่น เปิดโอกาสให้ผ่อนชำระค่าขึ้นศาลได้หรือการยกเว้นค่าอุตสาหกรรมเนียมศาลภายใต้หลักเกณฑ์การดำเนินคดีอย่างคนอนาถ เป็นต้น

จากการศึกษาวิจัยผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในส่วนคดี

1.1 ควรกำหนดประเภทคดีแรงงานให้ชัดเจน

1.2 สำหรับคดีอื่นที่มีใช้คดีแรงงานโดยตรงแต่ถูกนำมาพิจารณาในศาลแรงงานซึ่งนิยมเรียกว่า คดีสาขา เช่น คดีร้องขอตีทรัพย์สิน คดีของผู้ร้องสอด คดีขอเฉลี่ยทรัพย์สิน ไม่ควรยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมให้เพราะโดยเนื้อแท้ของคดีแล้วไม่ใช่คดีแรงงาน

1.3 คดีเรียกค่าเสียหายจากการผิดสัญญาจ้างแรงงาน และคดีเรียกค่าเสียหายจากการละเมิด ควรกำหนดทุนทรัพย์ที่ยกเว้นค่าขึ้นศาล เช่น ทุนทรัพย์ไม่เกิน 200,000 บาท ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล ทุนทรัพย์ตั้งแต่ 200,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท เสียค่าขึ้นศาลในอัตราร้อยละ 1 และทุนทรัพย์ตั้งแต่ 1,000,000 บาท ขึ้นไปให้เสียค่าขึ้นศาลเหมือนคดีแพ่งทั่วไป เพื่อให้คู่ความไม่เรียกค่าเสียหายตามความพอใจและค่าเสียหายส่วนที่ไม่ได้รับการยกเว้นค่าขึ้นศาลให้ฝ่ายที่แพ้คดีต้องเป็นฝ่ายรับผิดชอบ เว้นแต่ศาลจะใช้ดุลพินิจตั้งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้อัตราที่กำหนดค่าขึ้นศาลดังกล่าวเทียบเคียงจากทุนทรัพย์ที่อนุญาตให้ฎีกาในชั้นศาลฎีกา

1.4 คดีเรียกค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม คดีดังกล่าวมักจะมีการเรียกค่าเสียหายเป็นจำนวนสูงเกินความเป็นจริง จึงควรกำหนดทุนทรัพย์ที่จะยกเว้นค่าขึ้นศาลคือ ถ้าเรียกค่าเสียหายไม่เกิน 10 เท่าของอัตราเงินเดือน ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล แต่ถ้าเรียกค่าเสียหายเกิน 10 เท่า ของอัตราเงินเดือนต้องเสียค่าขึ้นศาลอย่างคดีแพ่งทั่วไป ทั้งนี้ที่กำหนดไว้เช่นนี้ก็เพราะในการคำนวณค่าเสียหายจากการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม ศาลแรงงานมักจะกำหนดค่าเสียหายจากระยะเวลาที่ทำงานมา เช่น ลูกจ้างทำงานมา 10 เดือน ศาลจะกำหนดค่าเสียหายให้เท่ากับเงินเดือน 1 เดือน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในส่วนของค่าตรวจพิสูจน์พยานหลักฐาน ควรกำหนดให้ฝ่ายนายจ้างต้องเป็นฝ่ายเสียค่าใช้จ่ายไปก่อนและกำหนดให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ถ้าในกรณีที่ลูกจ้างเป็นฝ่ายแพ้คดี และปรากฏข้อเท็จจริงว่าลูกจ้างเป็นคนยากจนไม่มีเงินพอที่จะชำระค่าฤชาธรรมเนียมได้ ก็ควรจะยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมให้ส่วนค่าประกาศหนังสือพิมพ์ควรเรียกเก็บจากคู่ความ

## ABSTRACT

**171238**

Thesis Title : Problem Pertaining to the Exemption from Court Fees in  
the Labour Cases

Student's Name : Mr. Issawat Sujimanuskul

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2003

Advisory Committee:

1. Prof. Panya Sutthibodee Chairperson
2. Assoc. Prof. Aurawan Pojjananurat

The Establishment of Labour Court and Procedure of Labour Case Act B.E. 2522 grants an exemption from court fees in proceedings in order that an employee, mainly poor, has an opportunity to institute a labour case for trial and adjudication of the Labour Court in the light of the philosophy of convenience, saving, expeditiousness and fairness. Such provision, in spite of in benefit of poor party, is the loophole of law causing several problems, for instance; government budget is unnecessary spent as certain trial expenses for a party, a party takes a chance to institute a case to the Labour Court in stead of the Civil Court, high and false amount of capital is intentionally set up in a case in respect of tort or unfair dismissal. The study shows that collection of court fees in a

foreign country divides into 2 cases, firstly, there is an exemption from court fees in whole, but separation between labour case and civil case is evidently divided. Secondly, court fees are not exempted in whole, but they will be charged with lower rate than general civil case, in addition, the supplemental measure such as payment of court fees in installments or exemption from court fees within the provision governing suits in *forma pauperis*, etc.

From the study, the researcher presents suggestion as follows:

1. Suggestion concerning lawsuit

1.1 Type of cases should be clearly prescribed.

1.2 In the case of other cases, not in the nature of a direct labour case, that is instituted to the Labour Court so-called “Branch Case” for instance, case relating to intervening, interpleading or participation in the property, exemption from court fees should not be given therein because they are not a labour case in essence.

1.3 Exemption from court fees in lawsuit against collection of damage resulting from breach of labour contract or from tort should be particularly specified an exempted capital therein for instance; a capital less than 200,000 Baht is exempted from court fee, a capital from 200,000 up to 1,000,000 Baht is subject to court fee at the rate of 1 per cent and a capital more than 1,000,000 Baht is subject to court fee at the same rate as general civil case, in order that a party will not set up an amount of damage at will. In the case of damage, for an

amount not being given exemption from court fees, the lost party is required to be responsible therefor except the Court thinks it proper otherwise, provided that, such court fees are compared with permitted appellate capital in the level of the Supreme Court.

1.4 In the case of lawsuit against collection of damage resulting from unfair dismissal, a party is likely to request a high and false amount of damage. Exemption from court fees should be particularly specified, namely, if a party requests damage not more than 10 times of the salary rate, exemption from court fees should be granted, but if a damage is more than 10 times of the salary rate, a party should pay court fee at the general rate in civil case. Such method comes from computation of damage resulting from unfair dismissal of the Labour Court that usually computes a damage from the working period, such as an employee worked for 10 months, the Court will order an employer to pay a damage equivalent to one month of salary, etc.

2. Suggestion concerning the cost of inspection and proof of evidence, an employer should pay such cost in advance and the lost party should pay later on, but if in the case where an employee lost a case and it appears that such employee is poor and unable to pay court fees, exemption therefrom should be granted to such employee. With regard to the cost of announcement in newspaper, the party should be liable therefor.